

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Bestuur,
Democratie en Financiën**
Afdeling Bestuurlijke
Inrichting en Democratie

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2016-0000135743

Uw kenmerk
2016Z03990

Datum 3 maart 2016
Betreft Beantwoording Kamervragen

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen van het lid Maij (PvdA) over het bericht "Thierry Baudet's Forum voor Democratie lanceert manipulatieve stemwijzer voor referendum Associatieverdrag Oekraïne" (ingezonden 26 februari 2016, kenmerk 2016Z03990).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

2016Z03990

Antwoorden op de vragen van het lid Maij (PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het bericht "Thierry Baudet's Forum voor Democratie lanceert manipulatieve stemwijzer voor referendum Associatieverdrag Oekraïne" (ingezonden 26 februari 2016)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de stemwijzer voor het referendum over het Associatieverdrag met Oekraïne op www.stemwijzerreferendum.nl?

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Welke informatie heeft u over de initiatiefnemers van deze website?

Antwoord vraag 2

Ik beschik niet over informatie over de initiatiefnemers van deze website.

Vraag 3

Wat is uw reactie op het bericht dat deze stemwijzer gelinkt wordt aan het Forum voor Democratie van één van de initiatiefnemers van het referendum, Thierry Baudet, en gefinancierd wordt met geld voor een neutrale campagne? ¹

Antwoord vraag 3

In de media zijn uitlatingen gedaan over bedoelde website en de vermeende relatie met het Forum voor Democratie. Een ieder mag oordelen over de website en over de mogelijke initiatiefnemers. Op de website van de Referendumcommissie is vermeld dat aan de Stichting Forum voor Democratie subsidiegeld is toegekend in het kader van de 'Tegen'-campagne ten behoeve van de activiteit "Conferentie". Op basis van de gegevens die de Referendumcommissie op haar website heeft verstrekt kan niet worden vastgesteld of de genoemde stemwijzer is gemaakt met subsidiegeld van de Referendumcommissie.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de neutraliteit van deze stemwijzer, gelet op de keuze van en de aannames in de stellingen? Wat zijn de regels voor neutraal campagne voeren? Is deze stemwijzer daar naar uw mening een goed voorbeeld van?

---

¹ <http://www.retecool.com/thierry-baudets-forum-voor-democratie-lanceert-manipulatieve-stemwijzer/>

Antwoord vraag 4

Eenieder kan zich een oordeel vormen over de bedoelde stemwijzer; in de media wordt hierover een debat gevoerd. Het is niet aan mij als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om hier een standpunt over te bepalen. Er zijn geen specifieke regels over wat een neutrale campagne zou moeten inhouden. In het algemeen mag worden verwacht dat een neutrale campagne neutrale informatie biedt en niet oproept tot 'voor' of 'tegen'.

Vraag 5

Welke andere voorbeelden zijn er bij u bekend waarbij subsidiegeld voor een neutrale campagne toch gebruikt wordt voor een ja- of een neecampagne?

Antwoord vraag 5

Ik ken geen voorbeelden als in de vraag bedoeld. Rechtspersonen die subsidie hebben ontvangen van de Referendumcommissie zullen aan de Referendumcommissie verantwoording moeten afleggen of het toegekende subsidiegeld conform de aanvraag is gebruikt. Op basis van deze verantwoording zal de (uiteindelijke) vaststelling van de subsidie plaatsvinden.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het in het belang van de Nederlandse burgers is om op een juiste en volledige manier geïnformeerd te worden over de inhoud van, en achtergronden bij, het Associatieverdrag met Oekraïne? Zo ja, hoe bevordert de Nederlandse overheid dit?

Antwoord vraag 6

Ja. Artikel 90 van de Wet raadgevend referendum kent deze taak toe aan de Referendumcommissie. Op de website van de Referendumcommissie is te vinden hoe zij aan deze taak invulling geeft (<http://www.referendum-commissie.nl/referendum-6-april-2016/associatieovereenkomst-eu-oekraïne/>).

Vraag 7

Deelt u tevens de mening dat deze stemwijzer een inbreuk maakt op neutrale informatieverstrekking aan de Nederlandse burger, in het bijzonder nu dit gebeurt uit de hoek van de initiatiefnemers met overheidssubsidie voor een neutrale campagne?

Antwoord vraag 7

Graag verwijst naar de antwoorden op de vragen 3 en 4.

Vraag 8

Bent u bereid deze vragen binnen een week te beantwoorden?

Antwoord vraag 8

Ja.